

Матеріали
XI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет – конференції

Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині

17 – 18 лютого 2026 р.
Україна, м. Полтава

УДК 636.09

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет ветеринарної медицини

***Кафедра паразитології та
ветеринарно-санітарної
експертизи***

**Вирішення сучасних проблем
у ветеринарній медицині:**

матеріали XI Всеукраїнської
науково-практичної

Інтернет – конференції

(17 – 18 лютого 2026, м. Полтава).

Полтава: ПДАУ, 2026. – 232 с.

Редакційна колегія:

Мельничук В. В.,

д. вет. н., професор;

Корчан Л. М.,

к. вет. н., доцент;

Євстаф'єва В. О.,

д. вет. н., професор;

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент;

Щербакова Н. С.,

к. вет. н., доцент;

Долгін О. С.,

доктор філософії.

Збірник містить матеріали

XI Всеукраїнської науково-практичної

Інтернет – конференції

«Вирішення сучасних проблем у
ветеринарній медицині»

з актуальних напрямів сучасної
ветеринарії.

***Відповідальність за зміст і достовірність
публікацій несуть автори.***

Відповідальний за випуск:

к. вет. н., доцент Корчан Л. М.

Конференцію зареєстровано в базі даних

науково-технічних

заходів УкрІНТЕІ.

Посвідчення №836

від 17 листопада 2025 р.

© ПДАУ, 2026

Животовська А. Е., Оніщук Т. І. Особливості діагностики та терапії сечокам'яної хвороби у котів (клінічний випадок)	32
Животовська А. Е., Оніщук Т. І., Зарицький С. М. Клініко-лабораторне обґрунтування діагностики та терапії гострого циститу у собак (клінічний випадок)	34
Замазій А. А., Камбур М. Д. Профілактика імунного стану організму поросят	36
Клименко С. В. <i>Inopotus obliquus</i> як потенційний ад'ювантний лікарський засіб за онкологічних хвороб та імунodefіциту у тварин	39
Львович Г. С., Кушнір В. Ю. Розвиток резистентності ектопаразитів до фіпронілу	41
Мамчур А. М. Патофізіологічні основи ожиріння у домашніх тварин	44
Михайлютенко С. М., Лисяк В. М. Роль стронглідозів у формуванні показників м'ясної продуктивності молодняку овець	46
Сальник Д. С. Деякі аспекти патогенезу ідіопатичного циститу котів	48
Сержан В. Ю. Застосування клатрохелату заліза(IV) за хронічної хвороби нирок у котів: обґрунтування вибору експериментальної моделі для досліджень	50
Сокульський І. М., Горальський Л. П. Морфологія нейронів спинного мозку свійської собаки та їх функціональна роль у діяльності нервової системи	53
Сухотська К. С. Гострий панкреатит у собак	56
Улько Л. Г., Титух С. М., Клишко А. П. Етіологічні аспекти та сучасні підходи до класифікації кетозу у великої рогатої худоби	58
Фроленко Н. О. Методи відлучення поросят	61
Шокарева П. С. Патогенетичні аспекти цукрового діабету у собак	64
Щербакова Н. С., Передера С. Б., Волощенко О. Д. Вимоги законодавства України та ЄС щодо експорту та імпорту органічної продукції	66
Яценко І. В., Козачок В. В. Авторська класифікація шкірних рубців – новела в судово-ветеринарній експертизі	69

Лікування кіз за змішаної нематодозної інвазії

Антіпов А. А.

к. вет. наук, доцент,

Гончаренко В. П.

к. вет. наук, доцент,

Папченко І. В.

к. вет. наук, доцент,

Джміль В. І.

к. вет. наук, доцент,

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Актуальність проблеми

Козівництво належить до перспективних галузей світового тваринництва. Воно характеризується тривалим історичним становленням, вагомими сучасними здобутками та динамічними напрямками розвитку в глобальній аграрній сфері [1].

У світі спостерігається зростання кількості кіз, що свідчить про перспективність галузі. На сучасному етапі найбільше поширення козівництво отримало в Азії, Північній Африці, Австралії, країнах Південної й Північної Америки та в регіонах Західної і Південної Європи [2]. Світова популяція кіз налічує приблизно 1 млрд голів і демонструє стабільну динаміку зростання протягом останніх десяти років. Зокрема, в окремих країнах Азії та Океанії спостерігається збільшення чисельності поголів'я у 30–40 разів [3].

В Україні також в останні роки фермерські та інші сільськогосподарські підприємства почали цікавитися розведенням кіз. У результаті цього в 14 областях України було зареєстровано господарства, в яких розводили 2,6 тис. голів кіз. У наступні роки спостерігалися коливання чисельності поголів'я, проте в останні три роки простежується тенденція до зростання кількості кіз [4]. Відродженню козівництва в Україні сприяли економічна ситуація в країні та зміни в соціальному становищі населення. Водночас, аналіз літературних даних показав, що в останні роки в Україні розвиток козівництва гальмується. За підсумками жовтня 2025 року в Україні зафіксовано скорочення кількості овець і кіз на 6,1 %, а у листопаді – на 6,3 % порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Мета роботи – встановити ефективність застосування вітчизняних антигельмінтних препаратів для лікування одночасно трихуридозної та стронгілідозної інвазії у кіз в умовах приватного господарства.

Матеріали і методи досліджень

Дослідження проводили в умовах приватного господарства Івано-Франківської області та в лабораторії кафедри паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету (Київська область). Виробничі дослідження

виконували в період з вересня по грудень 2025 року на козах англо-нубійської породи, спонтанно інвазованих збудниками трихуридозу (*Trichuris* spp.) та стронгілідозів (*Strongylida*). З метою вивчення антигельмінтної ефективності препаратів для досліду було відібрано 30 кіз, у яких за результатами копроскопічних досліджень підтверджено наявність яєць трихурисів та стронгілід. За принципом аналогів (з урахуванням віку, живої маси, ступеня інвазованості та фізіологічного стану) тварин було розподілено на три групи по 10 голів у кожній: перша та друга це дослідні групи, а третя – контрольна. Упродовж дослідного періоду (10 діб) тварини всіх груп перебували в однакових умовах годівлі та утримання, що відповідали зоогігієнічним вимогам. Раціон був збалансований за поживними речовинами відповідно до вікових потреб тварин.

На першому етапі роботи вивчали особливості епізоотології трихуридозно-стронгілідозної інвазії у кіз в умовах приватного господарства. З цією метою проводили відбір проб фекалій від тварин різних вікових та виробничих груп з метою встановлення рівня ураженості та інтенсивності інвазії. Для овоскопічних досліджень фекалії відбирали індивідуально безпосередньо з прямої кишки тварин у ранковий час із дотриманням ветеринарно-санітарних вимог. Усього було відібрано 65 проб фекалій. Кожну пробу поміщали в окремі целофанові пакети, які маркували шляхом наклеювання етикеток із зазначенням індивідуального номера тварини, вікової групи та дати відбору матеріалу. Лабораторні дослідження проводили в лабораторії кафедри паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету. Овоскопічні дослідження здійснювали із застосуванням лічильної камери для підрахунку яєць гельмінтів у 1 г фекалій (EPG). Метод дозволяв визначити показники екстенсивності інвазії (EI, %) та інтенсивності інвазії (II, яєць/г фекалій) [5].

Для проведення кількісного овоскопічного дослідження із загальної ретельно перемішаної копропроби відбирали 1 г фекалій, який поміщали у мірний стаканчик об'ємом 30 мл. До проби додавали невелику кількість (до 5 мл) флотаційного розчину – насиченого розчину гранульованої аміачної селітри щільністю 1,3 г/см³. Фекалії ретельно розтирали скляною паличкою до отримання однорідної суспензії, після чого об'єм зависі доводили флотаційним розчином до 30 мл. Отриману суміш проціджували через металеве ситечко в інший чистий стаканчик для видалення грубих часток. Після ретельного перемішування суспензії піпеткою відбирали пробу і через виріз у нижній частині лічильної камери обережно вносили її в одну з комірок. Комірку вважали заповненою правильно, якщо суспензія повністю витісняла повітря з-під верхньої покривної пластини приладу без утворення бульбашок.

Мікроскопічне дослідження проводили через 2 хвилини після заповнення комірки, що відповідало часу, необхідному для флотації яєць гельмінтів. Унаслідок флотації яйця концентрувалися у поверхневому шарі фекальної зависі та розміщувалися в одній площині із сіткою лічильної камери. Дослідження здійснювали за малого збільшення мікроскопа. У полі зору знаходили калібрувальну сітку камери, яка слугувала орієнтиром для систематичного підрахунку яєць гельмінтів у межах комірки. Підрахунок проводили послідовно по всій площі сітки з метою уникнення повторного врахування об'єктів. Після завершення підрахунку в першій комірці заповнювали другу комірку приладу суспензією, отриманою з іншої проби фекалій, та проводили аналогічне дослідження.

Після підрахунку яєць гельмінтів у кожній комірці лічильної камери отриману кількість множили на 10. Зазначений коефіцієнт було розраховано з урахуванням того, що загальний об'єм флотаційної суміші становив 30 мл, тоді як об'єм однієї комірки камери – 3 мл. Такий перерахунок давав можливість визначити кількість яєць гельмінтів у 1 г фекалій досліджуваної тварини (ЯГФ, або EPG – eggs per gram).

Тваринам першої дослідної групи застосовували антигельмінтний препарат Еприн (виробник – Бровафарма) у формі розчину для ін'єкцій. Препарат вводили одноразово, підшкірно, індивідуально, у дозі 1 мл на 100 кг маси тіла. 1 мл препарату містить діючу речовину – еприномектин у кількості 20 мг. За фізико-хімічними властивостями Еприн – це прозорий розчин безбарвного або світло-жовтого кольору.

Діюча речовина – еприномектин належить до групи макроциклічних лактонів, які характеризуються широким спектром протипаразитарної дії. Механізм дії полягає у зв'язуванні з глутамат залежними хлоридними каналами нервових і м'язових клітин паразитів, що призводить до порушення передачі нервових імпульсів, паралічу та загибелі гельмінтів.

Тваринам другої дослідної групи застосовували антигельмінтний препарат Івермеквет 1 % (виробник – Ветсинтез) у формі розчину для ін'єкцій. Препарат вводили одноразово, підшкірно, індивідуально, у дозі 0,5 мл на 25 кг маси тіла. 1 мл препарату містить діючу речовину – івермектин у кількості 10 мг. За фізико-хімічними властивостями Івермеквет 1 % являє собою стерильну маслянисту рідину від безбарвного до жовтуватого кольору. Діюча речовина – івермектин – належить до групи макроциклічних лактонів (авермектинів) та є продуктом ферментації мікроорганізмів виду *Streptomyces avermitilis*.

Експериментальну частину роботи проводили з урахуванням „Загальних етичних принципів експериментів на тваринах, схвалених на Національному конгресі з біоетики (Резников О. Г, 2001) [6] із дотриманням міжнародних вимог Європейської конвенції „Про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей” (Страсбург, 1986) [7].

Результати досліджень

За морфологічними ознаками яєць, виділених із фекалій кіз, були виявлені яйця коричневого кольору, бочкоподібної форми, із пробочками на полюсах, розміром 0,073–0,078×0,035–0,037 мм. Це були яйця трихурисів (*Trichuris ovis*) і вони належать до ряду Trichurida (Skrjabin et Schulz, 1928; Spassky, 1954). Крім цих яєць були знайдені яйця сірого кольору, овальної форми з гладенькою оболонкою, незрілі. Така будова характерна для яєць стронгілідного типу, які належали паразитам ряду Strongylida (Railliet et Henry, 1913).

У результаті овоскопічних досліджень 60 проб фекалій від кіз, які проведені у господарстві ми встановили, що гельмінтами було уражено 51 голова (ЕІ становила 85,0 %). Кіз вільних від гельмінтів було 9 голів, що становило 15,0 %. Таким чином нами було встановлено паразитування нематод, які належать до двох рядів, а саме: Strongylida та Trichurida.

Після вивчення розповсюдження трихурозно-стронгілідозної інвазії ми приступили до вивчення антигельмінтної ефективності вітчизняних препаратів за цієї інвазії.

З цією метою відібрали для дослідів 30 тварин, спонтанно інвазованих трихурисами та стронгілідами і сформували 3 групи тварин (по 10 голів) на основі дотримання принципу аналогів. Усі три групи тварин були на 100 % уражені як трихурисами так і стронгілідами.

На 10 день, після останньої дачі антигельмінтиків ми знову відібрали проби фекалій і встановили, що обидва препарати, а саме Еприн (ТОВ „Бровафарма”) розчин для ін’єкцій у дозі 1 мл на 100 кг маси тіла, одноразово, підшкірно, індивідуально і Івермеквет 1 % (ТОВ „Ветсинтез”) розчин для ін’єкцій у дозі 0,5 мл на 25 кг маси тіла, одноразово підшкірно, індивідуально показали 100 % ефективність як за трихурозної так і за стронгілідозної інвазії.

Висновки

1. Приватне козівниче господарство є неблагополучним щодо трихурозної та стронгілідозної інвазії. Нами було встановлено паразитування нематод, які належать до двох рядів, а саме: Strongylida та Trichurida.

2. Вітчизняні антигельмінтики Еприн розчин для ін’єкцій у дозі 1 мл на 100 кг маси тіла, одноразово, підшкірно, індивідуально і Івермеквет 1 % розчин для ін’єкцій у дозі 0,5 мл на 25 кг маси тіла, одноразово підшкірно, індивідуально показали 100 % ефективність як за трихурозної, так і за стронгілідозної інвазії.

Література

1. Васильєва, О. О., & Бондаренко, О. М. (2017). Аспекти розвитку козівництва як сучасного напряму екологічного виробництва у тваринництві. *Вісник Дніпропетровського Державного Аграрно-Економічного Університету*, 3 (43), 60–63.
2. Сербіна, В. О. (2012). Історія та сучасний стан козівництва в Україні. *Науковий Вісник „Асканія-Нова”*, 5 (1), 196–200.
3. Приходько, Ю. О., Бирка, В. І., Мазанний, О. В., & Антіпов, А. А. (2018). Ефективність «Івермеквету 1 %» за зоопаразитоценозів овець. *Науковий Вісник Ветеринарної Медицини*, 2 (144), 37–43.
4. Антіпов, А. А., Бахур, Т. І., Гончаренко, В. П., Ткаченко, С. М., Ткаченко, І. С. (2020). Лікування овець за змішаної нематодозної інвазії. *Матеріали II науково-практичної конференції: «Наукові дослідження, відкриття та розвиток технологій в сучасній науці» (м. Харків, 17-18 квітня 2020 р.)*. (с. 63–67). Херсон: Видавництво «Молодий вчений».
5. Антіпов, А. А., Рубленко, С. В., Сайченко, І. В., Гончаренко, В. П., & Бахур, Т. І. (2022). Патент на корисну модель № 144699. UA. 150605. Лічильна камера для овоскопічних досліджень. Retrieved from: <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1683145/>
6. Резников, О. Г. (2001). Загальні етичні принципи експериментів на тваринах. *Ендокринологія*, 8 (1), 142–145.
7. No. 29468. European Convention for the protection of vertebrate animals used for experimental and other scientific purposes. Concluded at Strasbourg on 18 March 1986. (2000). *Treaty Series 1862*, 610–610. <https://doi.org/10.18356/ec490af8-en-fr>

Бібліографічний опис для цитування:

Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В., Джміль В. І. Лікування кіз за змішаної нематодозної інвазії. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (17–18 лютого 2026 року м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2026. С. 81–84.

Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.

